

Forældreskab

Ugens vers

"Sønner er en gave fra Herren, moderlivets frugt er lønnen"
(Sl 127,3).

Introduktion

Fødsler er så almindelige, normale begivenheder, at vi ofte ikke helt tænker over, hvilke mirakler de er. Forestil dig, hvad Eva må have følt, da hun holdt den nyfødte Kain i sine arme. De forandringer, hun oplevede i sin voksende krop i de ni måneder, den frygtelige smerte i forbindelse med fødslen, og så oplevelsen af at se dette lille barn, som lignede dem så meget, og alligevel var så hjælpeløst.

Tænk på den oplevelse, det må have været for Sara, da hun som 90-årig langt over den fødedygtige alder kunne kigge ind i sin egen søn Isaks ansigt. Hun må have leet hver gang, hun sagde hans navn.

Efter at Hanna have bedt om en søn i mange år, holdt hun Samuel i sine arme og sagde: "Jeg bad om denne dreng, og Herren gav mig, hvad jeg bad ham om" (1 Sam 1,27).

Og forundringen i Marias hjerte, stadigvæk kun en ung pige, da hun med en blanding af forundring og frygt holdt sin søn, Guds søn, i sine arme.

Men ikke alle oplever det privilegium og det ansvar at blive forældre. I denne uge vil vi bruge tid på at udforske forældreskabets tidsperiode med dets udfordringer, frygt, tilfredsstillelse og glæde.

Ugens tekster

- 1 Mos 18,11
- Jer 31,25
- Matt 11,28
- Sl 127
- Ordsp 22,6
- 1 Sam 3,10-14
- Fil 3,13

Barnløse forældre

1 Mos 18,11
1 Mos 30,1
1 Sam 1,1-8
Luk 1,7

Hvad er fælles for disse personer? Hvordan besvarede Gud deres længsler?

Børn er en velsignelse. Men af en eller anden grund bliver ikke alle velsignet med børn. Nogle håber på og beder om en familie, og Gud giver dem, hvad de ønsker. Nogle gange sker det helt mirakuløst ligesom i Saras tilfælde; andre, som er ligeså indtrængende i deres bønner til Gud, møder kun en total stilhed. Hver gang de ser venner takke Gud for deres svangerskab og deres nye babyer, gør det deres egen sorg større, når de tænker over deres egen tomme rede. Selv et uskyldigt spørgsmål som "Hvor mange børn har du?" er en smertefuld påmindelse om den eksklusive klub, som de, der er uden børn, er udelukket fra, selv om de gerne ville være med.

De, som har været igennem en sådan erfaring, bør indse, at Gud forstår deres sorg. Salmisten siger om Gud: "Du fører bog over min elendighed, mine tårer er samlet i din lædersæk, de står i din bog" (Sl 56,9). Selv om han synes at være tavs, siger Bibelen, at "som en far er barmhjertig mod sine børn, er Herren barmhjertig mod dem, der frygter ham" (Sl 103,13).

Nogle mennesker vælger af forskellige årsager ikke at få børn. Det er forståeligt i en verden som vores, med så megen lidelse, smerte, ondskab og mulige ulykker, at nogle vælger ikke at bringe flere mennesker til verden. I nogle tilfælde vælger mennesker at adoptere i stedet for selv at føde børn. På den måde kan de opfostre børn, som allerede er i verden, og ofte give dem muligheden for et meget bedre liv, end de ellers ville have haft.

Verden er kompliceret, og vi vil sandsynligvis møde alle mulige slags mennesker i alle mulige slags situationer i forhold til det at få eller ikke få børn. Uanset hvilken situation vi befinder os i med hensyn til spørgsmålet om børn, kan vi leve med forvisningen om Guds kærlighed til os og hans ønske om det bedste for os. Men lad os også huske at være så følsomme, vi kan, over for dem, som af en eller anden grund ikke har børn.

Jesus fik aldrig selv nogen børn. Ligger der en lærdom i det for os, og i så fald, hvilken?

Til at
tænke over

Enlige forældre

Enlige forældre er et udbredt fænomen i nutidig, vestlig kultur. I tidligere tider tænkte man måske på en enlig forælder som en, der havde fået et barn uden for ægteskab. Men den tid er forbi.

Bibelen indeholder også beretninger. Hagar blev presset til at få barn med Abraham og derefter tvunget til at flygte med det (1 Mos 16,3-4; 21,17). Batseba blev gravid på grund af en magtfuld mands seksuelle tilnærmelser (2 Sam 11,4-5). Elias blev sendt til byen Sarepta for at hjælpe en enlig mor, som var enke (1 Kong 17,9). Og da Jesus begyndte sit arbejde, var Josef død, og Maria var enke og enlig forælder. "Døden havde skilt hende fra Josef, med hvem hun havde delt sin viden om det hemmelighedsfulde ved Jesu fødsel. Nu var der ikke mere nogen, som hun kunne betroe sit håb og sin frygt. De sidste to måneder havde været meget sørgelige" (Ellen White, *Jesu liv*, s. 93).

At være enlig forælder er måske en af de mest udfordrende opgaver noget menneske kan have. Mange møder vanskeligheder så som at holde styr på deres økonomi, evt. omgang med den anden forælder, eller ganske enkelt at finde tid til sig selv eller til at være sammen med Gud. Og mange spekulerer måske over, om de nogen sinde vil opleve kærlighed igen.

Hvilke løfter kan alle, også enlige forældre, tage til sig fra disse vers?

Jer 31,25
Matt 11,28
Jer 29,11
Jer 32,27
Ordsp 3,5-6
Es 43,1-2

Som menighed er det vores ansvar at hjælpe enlige forældre. Jakob skrev: "En ren og ægte gudsdyrkelse er, for Gud, vor Fader, at tage sig af faderløse og enker i deres nød og bevare sig selv uplettet af verden" (Jak 1,27). Og man kan tilføje, at det i princippet også gælder "enlige forældre i deres vanskeligheder." Det behøver ikke at dreje sig om økonomisk hjælp. Vi kan fx sørge for, at de får fri en gang imellem ved at passe deres børn, så de kan udføre andre opgaver, hvile, bede og studere Guds ord. Vi kan være vejledere for deres børn eller hjælpe dem med forskellige reparationer i deres hjem. På mange måder kan vi være Guds hænder, der hjælper og støtter enlige forældre.

Hvad kan du gøre for at opmuntre og hjælpe enlige forældre, uden at dømme dem for årsagen til, at de er i den situation?

Til at tænke over

Glæden og ansvaret ved forældreskab

SI 127

Hvad er det grundlæggende budskab i denne korte salme? Hvilke vigtige principper kan vi finde, som vi kan anvende i vores eget liv?

Når du ønsker at tilberede en af dine yndlingsretter, følger du en opskrift. Når du tilsætter de rigtige ingredienser og udfører de forskellige trin i korrekt rækkefølge, vil du de fleste gange opnå det ønskede resultat. Men at være forældre er ikke som at lave mad. Ikke to børn er ens, og selv om du gør alt på samme måde, vil de ende med at blive forskellige. Det kan skyldes barnets køn, alder eller yngre søskende, temperament eller andet. I Guds plan vil forældre lede og oplære deres børn til at elske og adlyde ham (5 Mos 6,4-9; Sl 78,5-7). Guds anvisning til forældre er: "Tilskynd drengen til at følge den vej, han skal gå" (Ordsp 22,6) – ikke til hele tiden holde øje med børnene for at sikre sig, at de aldrig foretager forkerte valg.

Selv om vi ønsker at se vores børn udvikle sig fra små nuttede og hjælpeløse mennesker til uafhængige og fremgangsrige voksne, er vores ultimative ansvar, at de kommer til at kende, elske og tjene Jesus Kristus. Som forældre kan vi følge den plan for åndelig udvikling i vores børn, som vi finder i 5 Mos 6. Denne plan indeholder fire vigtige forudsætninger: At vi kender "Herren vor Gud" (5 Mos 6,4), at vi elsker ham af hele vores hjerte (6,5), at vi sætter pris på hans ord (6,6), og at vi deler det med vores børn, som vi selv ved om ham (6,20-23).

5 Mos 6 fortsætter med at fremsætte to vigtige principper. For det første "lær og tal"-princippet (5 Mos 6,7). At lære handler om formel uddannelse, men at tale handler om uformel oplæring. I begge tilfælde foregår kommunikation af bibelske sandheder inden for forholdet mellem forældre og børn. Faste tidspunkter for direkte oplæring kan ske ved familieandagter, når vi studerer Guds Ord sammen med børnene. Den uformelle oplæring springer spontant op i hverdagssituationer, og den er faktisk vigtigere end den formelle undervisning. Sådanne situationer kan blive meget effektive redskaber til at videregive Bibelens sandheder (1 Mos 18,19). Det andet princip er "bind og skriv"-princippet (5 Mos 6,8-9). Åndelige sandheder må forbinde vores handlinger ("hånd") og holdninger ("pande"); men de skal også skrives på vores private ("dørstolperne") og offentlige ("porte") tilværelse. De må bevæge sig fra vores hjertes til vores hjem, og fra vores hjem ud til verden.

Forældreskab som skaber disciple

1 Mos 18,18-49
1 Sam 3,10-14

Bemærk kontrasten mellem disse to fædre. Hvad var resultatet af deres måde at være forældre på?

Det er forældrenes ansvar at gøre deres børn til Jesu disciple. Der findes forældre som mener, at den rette måde at undervise og rette på deres børn er gennem fysisk straf – jo mere, des bedre (Ordsp 22,15; 23,13; 29,15). Skriftsteder som disse er blevet misbrugt til at udsætte børn for misbrug og tvinge dem til total underkastelse, men det har også ført til oprør både mod forældre og Gud.

Bibelen lærer forældre at styre deres børn med venlighed (Ef 6,4; Kol 3,21) og oplære dem i retfærdighed (Sl 78,5; Ordsp 22,6; Es 38,19; Joel 1,3). Vi bør som forældre være gode eksempler, som børnene kan følge (1 Mos 18,19; 2 Mos 13,8; Tit 2,2). Vi opfordres til at styre vores hjem godt (1 Tim 3,4-5. 12) og opdrage vores børn (Ordsp 29,15.17) samtidigt med, at vi genspejler Guds kærlighed (Es 66,13; Sl 103,13; Luk 11,11).

Desværre fortæller Bibelen beretninger om forældreskab, der gik helt galt. Isak og Rebekka gjorde stor forskel på deres sønner Esau og Jakob (1 Mos 25,28), og senere forkælede Jakob Josef (1 Mos 37,3). Eli irettesatte ikke sine sønner, selv om han var en religiøs leder (1 Sam 3,10-14). Samuel, som blev opdraget af Eli, endte med selv at blive en meget mangelfuld far (1 Sam 8,1-6). Ved at bryde ægteskabet og beordre et mord viste kong David sine børn et ulykkeligt eksempel. Kong Manasse ofrede sine børn til afguder (2 Kong 21,1-9) ligesom kong Akaz (2 Kong 16,2-4).

Men vi finder heldigvis også eksempler på gode forældre i Bibelen. Mordokaj var en fantastisk adoptivfar for Hadassa, dronning Ester (Est 2,7), og Job bad regelmæssigt for sine børn (Job 1,4-5). Fra alle disse eksempler, både gode og dårlige, kan vi hente lærdomme om forældreskab.

Hvad kan vi lære af de bibelske eksempler på forældreskab? Hvordan kan vi anvende nogle af disse principper i vores omgang med dem, der ikke er vores børn?

Til at
tænke over

Kæmp for dit fortabte barn

Ordsp 22,6

Hvordan forstår du dette vers? Er det en garanti, et løfte eller en mulighed?

Nogle gange gør du alt det, du skal som forælder – bruger tid på at lære dine børn de rigtige ting, lever i overensstemmelse med dit kendskab til Gud, sender dem i en god skole, kommer regelmæssigt i kirke, er involveret i missionsaktiviteter sammen med dem – og alligevel ender de med at forlade den tro, du har oplært dem i. Smerten er ulidelig, og du kan måske ikke et eneste øjeblik finde hvile i din bekymring for deres frelse. Men det er ikke nødvendigvis forældrenes fejl. Børn har deres egen vilje og er til syvende og sidst selv ansvarlige over for Gud for deres handlinger.

Nogle forstår ordene "når han bliver gammel, vil han ikke vige fra den" som et løfte, en garanti for, at den rette måde at opdrage et barn på altid vil føre til barnets frelse. Men Ordsprogene giver os ofte principper, ikke altid ubetingede løfter. Hvad vi kan lære fra denne tekst er, at de lektier, der læres i barndommen, vil vare hele livet. Alle børn når en alder, hvor de enten godtager eller afviser forældrenes arv som deres egen. De forældre, som sørger for at give deres børn en gudfrygtig opdragelse, har forvisningen om, at det, de har lært deres børn, altid vil være en del af dem. Hvis eller når børnene går deres egne veje, vil de frø, der er blevet plantet i deres hjerter, blive ved med at leve i dem og kalde dem hjem. Vores valg er at være gode forældre; hvordan børnene bliver, er deres valg.

Hvad skal forældre gøre, når et barn går på afveje? Overlad i inderlig bøn dit barn til Gud. Hvis nogen forstår din smerte, er det Gud, hvis milliarder af børn har vendt ham, den fuldkomne forælder, ryggen. Du kan støtte dit fortabte barn med kærlighed og bøn og være parat til at stå ved dets side, når det kæmper med Gud.

Vær ikke for genert til at bede om hjælp og forbøn; giv ikke dig selv skylden; og lad være med at fokusere så meget på den fortabte, at du glemmer resten af familien. At være forælder til et fortabt barn kan splitte hele familien; så byg en samlet front sammen med din ægtefælle og sæt tydelige grænser for dit barn. Husk, at Gud elsker dit barn endnu mere, end du gør. Se fremad mod en lysere fremtid og accepter, at dit barn er Guds vedvarende opgave.

Til at tænke over

Det er helt naturligt i en sådan situation at føle, at det er din skyld. Men selv om du har begået fejl, er det bedre at fokusere på fremtiden og på Guds løfter. Læs Fil 3,13.

Til videre studium

"I bør tage tid til at tale og bede med jeres små børn, og I bør ikke tillade noget at afbryde dette samvær med Gud og jeres børn. I kan sige til jeres gæster: 'Gud har givet mig en opgave, og jeg har ikke tid til sladder.' I bør føle, at I har en opgave at udføre nu og for evigheden. Det er jeres pligt at sætte børnene først" (Ellen White, *The Adventist Home*, s. 266-267).

"Forældre, I bør starte jeres første lektie i disciplin, mens jeres børn er babyer i jeres arme. Lær dem at bøje sig for jeres vilje. Dette kan gøres ved at være konsekvent og bestemt. Forældre bør have fuldkommen kontrol over deres eget temperament, og med mildhed, men fasthed, bøje barnets vilje, indtil det ikke forventer andet end at rette sig efter deres ønsker. Forældre begynder ikke tidligt nok. Hvis de første tegn på temperament ikke undertrykkes, vil børnenes stædighed vokse og tiltage i takt med, at de vokser, og blive stærkere i takt med, at de bliver stærkere" (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 1. bind, s. 218).

Spørgsmål til
drøftelse

1. **Hvad vil det sige at være et Guds "barn"? Hvordan skal vi forstå det billede, og hvilken opmuntring kan vi hente derfra?**
2. **Kort tid efter, at hans børn var født, sagde en far: "Jeg har lært to store teologiske sandheder inden for de første få år efter, at mine børn blev født. Det første er, at der findes en fri vilje. Det andet er virkeligheden af menneskenes syndige natur." Hvordan kan små børn have lært ham disse sandheder?**
3. **Hvornår er det det rette tidspunkt at hjælpe med at forme børns vilje? Hvordan bør det gøres? Hvordan kan vi forme vores børns vilje i overensstemmelse med Guds vilje, hvis vil ikke selv er helt overgivet til hans vilje?**
4. **Tænk mere over spørgsmålet om enlige forældre. Hvordan kan jeres menighed sammen på praktiske måder hjælpe enlige forældre og de børn, de forsøger at opdrage alene?**
5. **Hvordan kan man opmuntre forældre, hvis børn er gået bort fra troen?**

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Læs Salme 127 sammen. Drøft, hvad dens budskab var dengang, og hvad det er i dag!
 - Hvilke udtryk er tydeligt taget fra den tids kultur? Hvilke eftertryk i salmens budskab havde særlig betydning for datidens mennesker?
 - Hvad er de evigt gyldige råd til os fra denne salme?
- Læs 5 Mos 6,4-9 sammen.
 - Går denne tekst ind for indoktrinering og ensretning?

Klassens aktiviteter

- Bibelens budskab er givet os i en form, hvor teksterne indeholder mange kulturelle ord og begreber. De blev talt til en helt anden tid end vores?
 - Hvordan skelner jeg mellem det evige og det midlertidige i Skriften?
 - Hvordan finder jeg de principper, som er evigt gyldige?
 - *Prøv evt. at forberede/invitere en gæst til at præsentere dette vanskelige emne til drøftelse!*
- Prøv sammen, selv om det kan føles hårdt, at lave en liste over nogle af de børn, som voksede op i jeres menighed, men ikke kommer mere.
 - Bed systematisk for dem, én for én.
 - Tænk over, om der er nogen måde, hvorpå den sociale kontakt kan opretholdes, så venskaber kan bevares. Hvem ved, hvornår Helligånden har muligheden for et gennembrud i deres liv?

Uddybende spørgsmål

- "Menneske først og så kristen" er et udtryk brugt af Grundtvig.
 - Drøft sammen, om der er almenmenneskelige værdier, du som kristen og adventist kan være enig med de fleste mennesker om!
 - Drøft de sider ved Bibelens lære om familie, etik og respekt for naturen, hvor vi kan mødes med fx almindelige danskere, muslimer osv.
- Hvordan kan vi være fuldt overgivet til Gud uden at være/blive fanatikere? Eller kan vi?

